

Инвестициони планови

У Акционарском друштву „Електро mreжа Србије“ Београд (ЕМС АД) израђују се инвестициони планови који се односе на улагање у инфраструктуру за пренос електричне енергије и остале пројекте неопходне за функционисање преносног система и могу се поделити на:

- План инвестиција у преносни систем за трогодишњи период, и
- План осталих инвестиција.

Планирана финансијска средства прве године из Плана осталих инвестиција и Плана инвестиција у преносни систем за трогодишњи период чине Годишњи инвестициони план (ГИП). Планирана средства у ГИП су део капиталних улагања ЕМС АД које се планирају Годишњим програмом пословања (ГПП).

План инвестиција у преносни систем за трогодишњи период

План инвестиција у преносни систем за трогодишњи период је план који садржи инвестиционе пројекте¹ и финансијски покрива планиране активности на инвестиционим пројектима. Израђује се и буџетски процењује сваке године за наступајући трогодишњи период.

Закон о енергетици Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 145/2014, члан 109, став 19) обавезује оператора преносног система електричне енергије да сваке године доноси план инвестиција у преносни систем за период до три године, усклађен са планом инвестиција дистрибутивних система. Такође, оператор преносног система електричне енергије је дужан да План Инвестиција достави сваке године Агенцији за енергетику Р.Србије (АЕРС) ради давања сагласности.

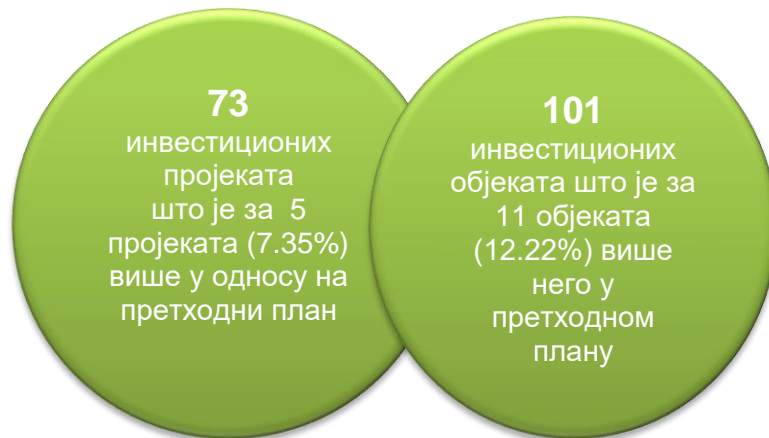
Током 2019. године ЕМС АД је израдио нацрт Плана инвестиција у преносни систем за период 2020-2022 (у даљем тексту План инвестиција 2020-2022). На седници Одбора Техничког савета ЕМС АД, одржаној 26.12.2019. године дато је позитивно мишљење на нацрт Плана инвестиција 2020-2022. Наведени документ је усвојен на седници Скупштине акционара ЕМС АД која је одржана 29.01.2020. године и послат је АЕРС-у 30.01.2020. године. На основу примедби и захтева АЕРС урађене корекције у тексту и прилозима Плана инвестиција 2020-2022 па је исти поново прошао прецедуру усвајања на стручним телима ЕМС АД, а затим је достављен АЕРС-у. Савет АЕРС је дана 19.11.2020. године донео Одлуку о давању сагласности на План инвестиција 2020-2022.

План инвестиција у преносни систем за трогодишњи финансијски период покрива:

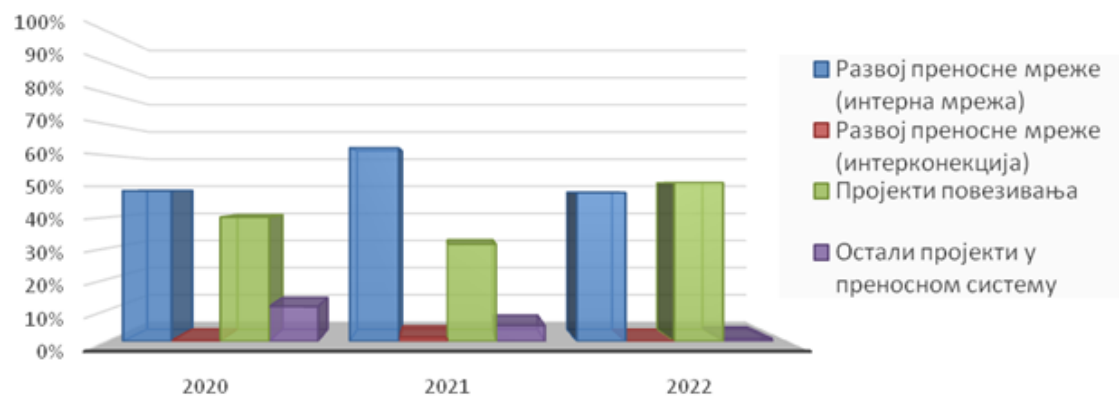
- активности на покренутих инвестиционим пројектима (који обухватају градњу нових и реконструкцију односно доградњу постојећих објеката преносног система Републике Србије) током трогодишњег периода, које су планиране у складу са реалном динамиком реализације и процењеним годинама уласка у погон датих инвестиционих пројеката,
- активности на инвестиционим пројектима чија реализација ће почети током трогодишњег периода,
- активности на пројектима повезивања преносног и дистрибутивног система,
- активности на пројектима прикључења који се финансирају од трећих лица (клијената) док је за реализацију инвестиције задужен ЕМС АД, и

¹ Инвестициони пројекти – пројекти који захтевају финансијска средства (за припрему, изградњу, доградњу, адаптацију и реконструкцију објеката, односно за повезивање и прикључење нових објеката на преносни систем) и могу да трају и више од једне године.

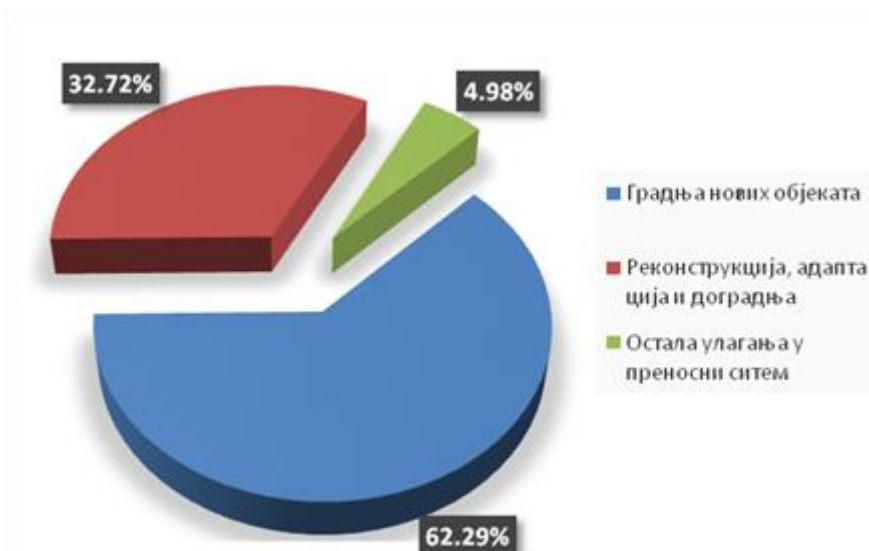
- активности на свим осталим инфраструктурним пројектима неопходним за функционисање преносног система Републике Србије.

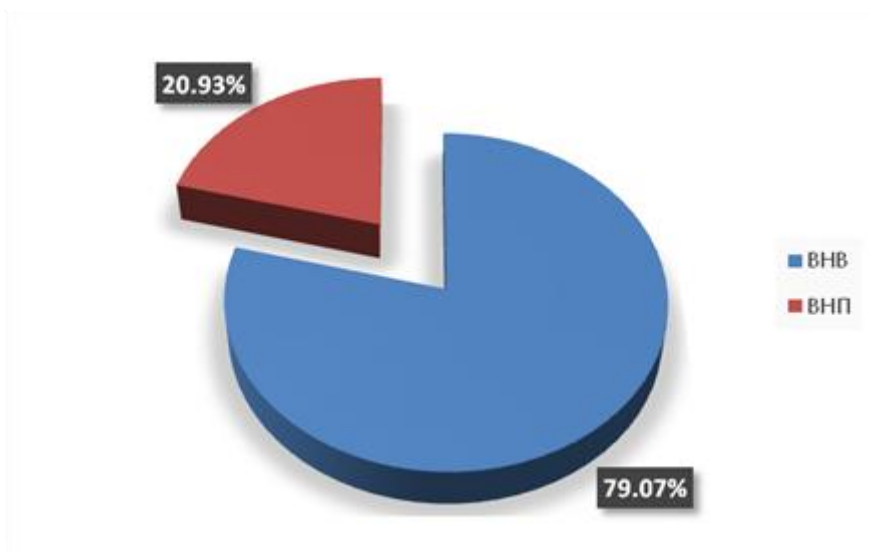
План инвестиција у преносни систем за период 2020-2022 садржи 73 пројекта. У наставку је дат кратки преглед планираних улагања (сопствена средства ЕМС АД) у инфраструктуру за пренос електричне енергије за период 2020-2022, видети Сл. 1.

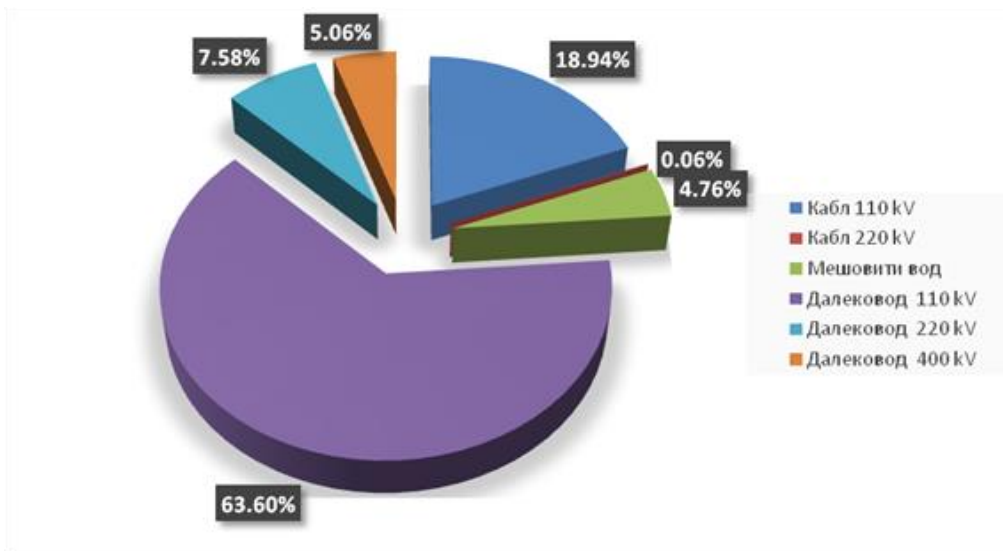
Сл. 1 – Планирана улагања сопствених средстава према категорији пројекта за период од 2020. до 2022. [%]

Сл.2 - Планирано улагање сопствених средстава према типу активности за период од 2020. до 2022. [%]

Сл.3 - Планирано улагање сопствених средстава према типу објекта за период од 2020. до 2022. [%]

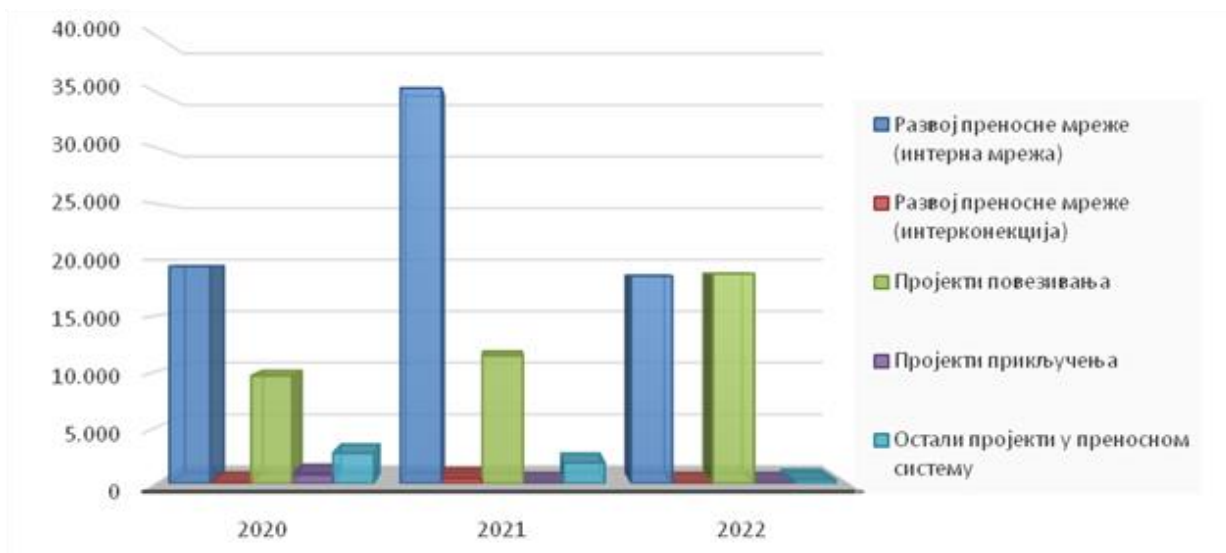

Сл.4 - Планирано улагање сопствених средстава у ВНВ према напонском нивоу за период од 2020. до 2022. [%]

Као што се може видети на претходним графицима за трогодишњи период је 62.29% сопствених средстава планирано за нове пројекте, 32,72% за пројекте реконструкције, адаптације и доградње објеката док су 4,98% остала улагања у преносни систем (односи се на пројекат „Имплементација даљинског управљања елементима ЕЕС“). Такође, планира се улагање сопствених средстава у високонапонске водове у износу од 79,07% од укупних планираних средстава за предстојећи трогодишњи период.

Планирано улагање у високонапонске водове према напонском нивоу је приметно веће за 110 kV далековде и 110 kV кабловске водове у односу на 400 kV и 220 kV високонапонске водове. За 110 kV ВНВ планира се улагање од 87.3% од сопствених средстава предвиђених за високонапонске водове у трогодишњем периоду, што је показатељ да је стратегија компаније да се реконструишу 110 kV високонапонски водови, изграде нови водови у процесу повезивања објеката на преносни систем и решава радијално напајање трансформаторских станица ОДС.

Планирана структура финансирања пројеката, када се у обзир узимају планирана средства из донација и кредита за пројекат II секције Трансбалканског коридора за пренос електричне енергије – фаза 1, као и средства трећих лица за период 2020.-2022. године приказана је на следећем графикону.

Сл. 5 - Планирана улагања са кредитима и донацијама према категорији пројекта за период од 2020. до 2022. [%]

У складу са пословном стратегијом ЕМС АД и циљевима везаним за улагање у инфраструктуру за пренос електричне енергије, планирана улагања у инфраструктуру су првенствено усмерена на повећање поузданости преносног система и сигурности напајања потрошача.

Реализација инвестиционих пројеката за 2019. годину из Плана инвестиција у преносни систем 2019-2021 износила је 94.8% од планираних вредности, док су реализације за 2018. и 2017. годину биле 64.5% и 84.2%, респективно.

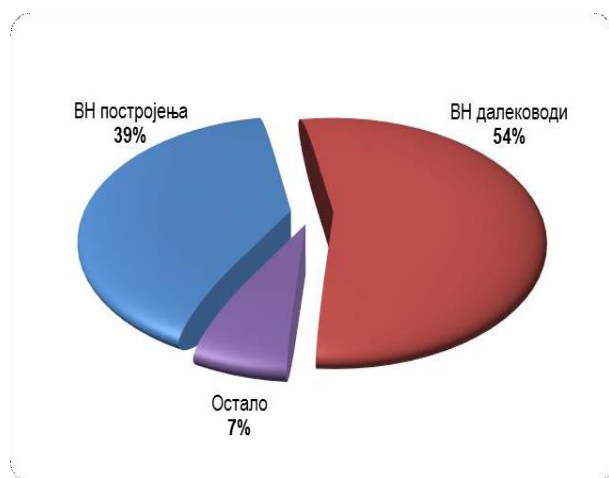
План осталих инвестиција

План осталих инвестиција је трогодишњи план инвестиција који садржи улагања у остале пројекте неопходне за функционисање преносног система, тј. грађевинске објекте, аутоматике и телекомуникације, итд.

Остварена реализација инвестиција за 2019. годину

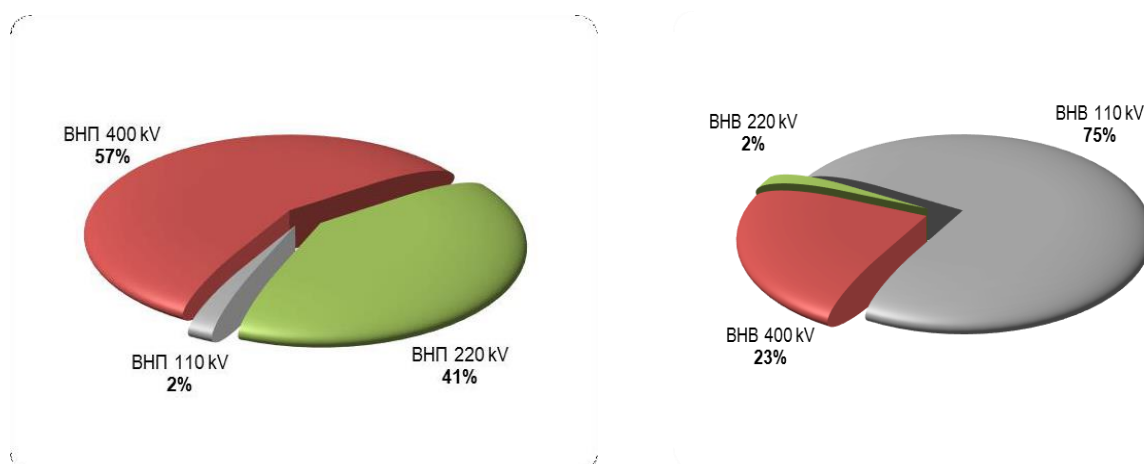
Реализација ГИП за 2019. годину износила је 101.7 % од планиране вредности. У наставку је дат преглед реализације у 2019. години по структури инвестиционих пројекта (објеката) и по

категорији пројеката. Овакав однос улагања је једним делом заслуга улагања у ВВП 400 kV и 220 kV напонског нивоа и ВНВ 110 kV.

Сл.6 - Укупна остварена улагања по структури у 2019. години [%]

На следећим дијаграмима приказана је структура остварених улагања у ВВП и ВНВ у 2019. години. Однос улагања код ВВП показује опредељеност ЕМС АД за подизање напонског нивоа мреже и улагање у објекте 400 kV и чињеницу да су ВВП напонског нивоа 110 kV предата привредним друштвима за дистрибуцију електричне енергије (изузев ТС 110/35 kV Београд 4, РП 110 kV Панчево 1 и РП 110 kV Ђердап 2).

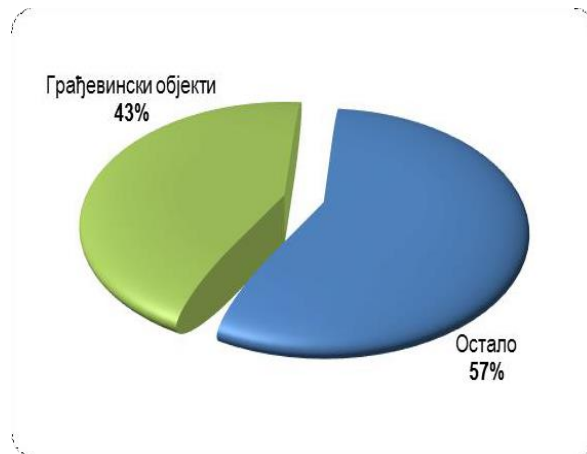
Сл. 7 - Структура улагања у ВН постројења и ВН водове у 2019. године

На Сл. 7 приказано је инвестиционо улагање током 2019. године у ВНВ (реконструкција и адаптација постојећих и изградња нових водова). Јасно се уочава да је највећа реализација остварена код 110 kV водова, чак 75 % од укупног улагања у ВНВ. Улагање у 220 kV водове је минимално и зависи од потреба развоја преносног система, са тенденцијом да се постепено прелази на 400 kV напонски ниво. Предвиђа се постепена замена мреже 220 kV како буде истицао животни век далековода на овом напонском нивоу. Трасе 220 kV далековода ће се, колико је то могуће, користити за будуће 400 kV и 110 kV далеководе. Мрежа 220 kV ће остати у оном обиму и на оним местима где друго решење није техно-економски оправдано или где су

од стране EMC АД преузете обавезе према клијентима које подразумевају задржавање мреже овог напонског нивоа.

Такође, на Сл. 7 приказао је инвестиционо улагање током 2019. године у ВВП (реконструкција, доградња и изградња нових ВВП). Највише је остварено улагање у ВВП напонског нивоа 400 kV, тј. 57%, док је остварена реализација од 41% и 2% у 220 kV и 110 kV, респективно.

На следећем дијаграму приказана је структура реализације осталих инвестиционих улагања у 2019. години.

Сл. 8 - Структура реализације осталих инвестиционих улагања у 2019. години

Под категоријом „Остало“ спадају активности везане за: набавку резервних трансформатора, легализацију енергетских и неенергетских објеката, упис водова у катастар, информационо-комуникационе пројекте (OPGW уже, ATLAS MAX, WAMS, итд), док се активности на грађевинским објектима односе на: уређење пословних зграда, изградњу уљног газдинства, изградњу/реконструкцију магацина и платоа за одлагање опреме.